

UAB GRIDA elgesio politika

Patvirtinta 2008 01 02 dieną

1. ETIŠKO VERSLO PRAKTIKA

UAB Grida („Bendrovė“) tikisi, kad jos atstovai vykdys tik etišką praktiką skatindami ir parduodami produktus ir paslaugas bei atstovaudami Bendrovę vyriausybinėms organizacijoms. Šis politikos pareiškimas pateiks tvarkymo ir praktikos etinius standartus, kurių reikės laikytis atsižvelgiant į tam tikras apmokėjimo rūšis, pramogas ir politinius bendradarbiavimus. Bendrovė ne leis, neįsivels ar netoleruos jokios verslo praktikos, kuri neatitiks jos politikos. Niekas šiame politikos pareiškime nepadidina valdžios, kurią atstovui suteikia Bendrovė pagal sutartį tarp šalių, atstovauti Bendrovę.

Bendrovės darbuotojai turi galimybę kas metus atnaujinti savo žinias, susijusias su elgesio politika, mokymų metu. Žinios apie Bendrovės elgesio politikos laikymąsi yra tikrinamos kas metus, metinių pokalbių metu.

Darbuotojai yra informuojami, kad apie Bendrovės elgesio politikos nukrypimus bei pasiūlymus, susijusius su politikos gerinimu, jie gali pareikšti tiek savo tiesioginiam vadovui, tiek anonimiškai pasinaudodami bendrovės pašto dėžute, skirta gaunamiems laiškam.

Reikalavimai

Bendri

- Niekada nesiūlyti, tiesiogiai ar netiesiogiai, nieko vertingo (tokio kaip kyšis arba dėkingumo mokestis) klientui arba vyriausybės tarnautojui, ketinant paveikti ar atlyginti veiksma. Verslo mandagumas, toks kaip dovana, auka arba pramoga, jokiais aplinkybėmis neturėtų būti pasiūlyta dėl etiketo pažeidimo.

- Paklusti OECD konvencijai dėl kovojimo su užsienio valstybės tarnautojų kyšininkavimu naudojant Tarptautinius verslo sandorių įstatymus, bet kokius taikomus šalies įstatymus bei kitų šalių įstatymus, susijusius su politikos pareiškimo apimamais dalykais.

Politinis bendradarbiavimas

- Paklusti OECD konvencijai dėl kovojimo su užsienio valstybės tarnautojų kyšininkavimu naudojant Tarptautinius verslo sandorių įstatymus, bet kokius taikomus šalies įstatymus bei kitų šalių įstatymus skatinant Bendrovės arba jūsų verslo poziciją bendraujant su vyriausybinėmis organizacijomis ir atliekant politinį bendradarbiavimą.

- Niekada nesiūlyti, tiesiogiai ar netiesiogiai, nieko vertingo (tokio kaip kyšis arba dėkingumo mokestis) jokiai politinei partijai ar kandidatui į politinį postą, ketinant paveikti arba atlyginti vyriausybės veiksma arba sprendimą.

Leistini atlyginimai

Jūs galite klientams pateikti įprastas ir protingas pramogas bei dovanas tik tada, jeigu jas leidžia:

- įstatymas,
- klientų politika ir procedūros, ir
- jūsų verslo procedūros.

Šis politikos pareiškimas nedraudžia teisėto pagrįstų ir sąžiningų išlaidų padengimo, pavyzdžiui, kelionės ir pragyvenimo išlaidos, su kuriomis susiduria klientai bei išlaidos, tiesiogiai susiję su produktų ar paslaugų platinimu arba sutarties vykdymu.

- Dovanos ir pramogos pareigūnams ir vyriausybių darbuotojams yra itin reglamentuojamos ir dažnai draudžiamos. Neteikite tokių dovanų arba pramogų, nebent tai jums leidžia daryti taikomi įstatymai ir reglamentai, jūsų verslo politika ir procedūros.
- Supraskite ir laikykitės naujausių Lietuvos Respublikos ir kitų šalių įstatymų, finansavimo agentūros reglamentų bei klientų reikalavimų, susijusių su jūsų verslu ir jame taikomų, bei kiekvieno šio politikos pareiškimo reikalavimo. Šie reikalavimai gali būti sudėtingi, todėl gali kilti klausimų dėl pateikto sandorio. Jei jums kiltų klausimų dėl šio politikos pareiškime pateiktų dalykų, pasitarkite su savo verslo teisiniu patarėju arba UAB Grida verslo kontaktiniu asmeniu.
- Bendrovė nutrauks sutartis su konsultantais, prekybos atstovais, platintojais, nepriklausomais rangovais ir kitomis trečiosiomis šalimis, kurios nenori arba negali atstovauti Bendrovę tokiu būdu, kuris atitiktų šį politikos pareiškimą.

2. TARPTAUTINIŲ PREKYBOS KONTROLIŲ LAIKYMASIS

Norėdama užsiimti verslu šių dienų pasaulinėje aplinkoje, Bendrovė ir jos jungtinės bendrovės bei atstovai privalo laikytis tarptautinių prekybos kontrolių ir reglamentų. Tai apima ir įstatymus bei reglamentus, draudžiančius pagalbą boikotuose prieš šalis, kurios yra palankios Lietuvos Respublikai.

Reikalavimai

- Vykdyti programas, kurios užtikrintų Europos Sąjungos įstatymų ir reglamentų, apimančių tarptautinius sandorius, vykdymą.
- Vengti visų sandorių, kuriuos draudžia Europos Sąjungos įstatymai ir reglamentai.
- Sekti visus atitinkamus tarptautinės prekybos kontrolės reglamentus, įskaitant licencijų išdavimą, gabenimo dokumentaciją, ataskaitų ir įrašų išsaugojimo reikalavimus. Draudžiama mokėti piniginę sumą arba atsidėkoti bet koku kitu būdu už palengvintą licencijų, sertifikatų, leidimų ir kitų dokumentų išdavimą.
- Venkite bet kokio vaidmens apribotose prekybos praktikose arba boikoutuose, uždraustuose pagal Europos Sąjungos įstatymus.
- Atidžiai stebėkite požymius, kurie gali nurodyti neįprastus licencijų išdavimo reikalavimus, neteisėtą veiklą arba kitus pažeidimus bei Bendrovės politikos vientisumą. Minėti požymiai gali apimti:
  - nežinomą klientą be patikimų rekomendacijų

- neįprastą sandorį arba gavėjo, kliento prašymą ir naudojimą arba vietą
- kliento vengiamus, priverstinius arba kitaip netenkinančius atsakymus į klausimus apie tiesioginį vartojimą, tiesioginį vartotoją, pristatymo datas arba pristatymo vietas
- neįprastai palankias apmokėjimo sąlygas
- intereso dėl įprasto apmokymo bei garantinio laikotarpio paslaugų trūkumą
- neįprastą pakavimą, žymėjimą arba produktų suradimą
- neįprastas saugumo priemones
- netinkamus karinius ryšius
- sandorius su uždraustu tikslu
- netikslūs arba nepilni sąskaitų aprašymai
- sąskaitos suma, kuri neparodo pilnos importuotų produktų vertės.

3. DARBAS SU VYRIAUSYBINĖMIS ORGANIZACIJOMIS

Bendrovė ir jos atstovai turi pasireikšti kaip sąžiningi, atsakingi tiekėjai visiems vyriausybinėms klientams. Pasaulinėje ekonomikoje mūsų klientai gali būti ne tik Lietuvos Respublikoje reziduojantys juridiniai asmenys ir valstybės institucijos, bet ir vyriausybinių klientų visame pasaulyje.

Šis politikos pranešimas apibūdina Bendrovės standartus ir praktiką dirbant su vyriausybinėmis agentūromis kaip su pagrindiniu rangovu arba subrangovu. Taip pat reikalaujama, kad Bendrovės atstovai būtų teisingi ir atidūs atsakydami vyriausybės tarnautojams, atsakingiems už pramonės, kurioje yra mūsų veikla, reguliavimą.

Bendrovės standartai reikalauja daugiau nei tik paklusti pastarosios įstatymams. Jie reikalauja, kad visi Bendrovės atstovai puoselėtų aukščiausių standartų laikymosi dvasią, paremtą sąžiningumu ir principingumu, vengiant net etiketo pažeidimo galimybes.

Reikalavimai

Sandoriai su vyriausybinėmis agentūromis

- Tvirtai laikytis aukščiausių sąžiningumo ir principingumo standartų bei visų taikomų įstatymų.
- Laikytis visų taikomų vyriausybės reglamentų ir procedūrų.

Bendravimas su vyriausybės pareigūnais

- Įsitikinkite, kad vyriausybinėms agentūroms pateiktos ataskaitos, pažymėjimai, pranešimai, pasiūlymai ir skundai yra teisingi ir tikslūs.
- Dovanos ir pramogos pareigūnams ir vyriausybių darbuotojams yra itin reglamentuojamos ir dažnai draudžiamos. Neteikite tokių dovanų arba pramogų, nebent tai jums leidžia daryti taikomi įstatymai ir reglamentai, jūsų verslo politika ir procedūros.
- Gerbkite interesų konflikto įstatymus ir reglamentus, susijusius su esamų ar buvusių vyriausybės darbuotojų veikla, verbavimu ar samdymu.

Sutarties pasiūlymas ir derybos

- Laikykitės Viešųjų pirkimų įstatymų bei kitų įstatymų ir reglamentų, susijusių su pirkimu. Gaukite šaltinio pasirinkimo, konkurentų arba nuosavybės teisės informaciją tik tada, kai vyriausybės užsakantysis pareigūnas įgalioja tokios informacijos platinimą.
- Derybų dėl tam tikrų vyriausybinių sutarčių metu, sutarties dalyviai privalo patvirtinti visas reikiamas išlaidas bei kainų nustatymo duomenis prieš priimant sutartį. Sutarties dalyviai taip pat privalo raštu patvirtinti, jog tie duomenys yra naujausi, tikslūs ir pilni. Todėl:
  - Laikykite naujausius, tikslius ir pilnus visų išlaidų arba kainų nustatymo duomenis. Patvirtinkite ir atskleiskite visus duomenis, kai tik to reikalaus įstatymas.
  - Prieš patvirtindami praneškite apie visus išlaidų arba kainų nustatymo duomenų pakeitimus.

Sutarties vykdymas

- Susipažinkite su sutarties reikalavimais dėl projekto, gamybos, medžiagų, bandymo ir bet kokių kitų susijusių nurodymų.
- Įsigykite medžiagas ir paslaugas vyriausybinėms sutartims tik iš jūsų patvirtintų šaltinių ir laikykitės savo verslo pirkimo procedūrų, kurios tikėtų derybų ir išteklių pasirinkimo metu.
- Venkite nepatvirtintų pakaitalų, įskaitant importuotų medžiagų naudojimą, kai sutartyje nurodytas vidaus medžiagų naudojimas.
- Nenukrypkite nuo sutarties reikalavimų be įgaliojoto vyriausybės pirkimo pareigūno raštiško patvirtinimo.
  - Atidžiai paskirstykite išlaidas atitinkamose sutartyse. Venkite permokėjimo, kuris gali atsirasti, pavyzdžiui, dėl netinkamo tabelių ar kvitų užpildymo, nepagrįstų pridėtinių išlaidų apmokėjimo, neteisingos išlaidų klasifikacijos arba išlaidų paskirstymo sutartyse.
  - Laikykitės vykdomųjų užsakymų, įstatymų ir reglamentų, taikomų vyriausybės rangovams, kai reikalaujama lygių darbo galimybių, patvirtinamojo veiksmo arba, kai pateikiami bet kokie kiti sutarties reikalavimai.

Interesų konfliktai

- Venkite verslo ar finansinių santykių su tiekėjais, subrangovais, klientais arba tiesioginiais konkurentais, kurie galėtų paveikti tinkamą jūsų Bendrovės atstovo vaidmenį.

Saugumas

- Laikykitės saugumo reglamentų tų vyriausybių, kurių kompetencijoje yra veikimas konkrečioje šalyje. Tie reglamentai apima gamyklos ir biuro saugumą, tinkamą elgimąsi su klasifikuota medžiaga, keliones, asmeninius kontaktus bei kitas atstovaujančių darbuotojų veiklas tiek darbe, tiek už jo ribų.

4. KONKURENCIJOS ĮSTATYMŲ LAIKYMASIS

Konkurencijos įstatymai tos šalies, kurioje veikia Bendrovė, yra kritinė verslo aplinkos, kurioje veikia Bendrovė ir jos atstovai, dalis. Tie įstatymai valdo kasdienį Bendrovės ir jos atstovų verslo vykdymą nustatydami kainas bei kitus prekių ir paslaugų pirkimo, pardavimo ir rinkodaros aspektus.

Bendrovė sutinka su konkurencijos įstatymais visoje savo veikloje. Kiekvienas Bendrovės atstovas yra atsakingas už konkurencijos įstatymų laikymąsi.

Reikalavimai

- Laikytis visų taikomų konkurencijos įstatymų tų šalių, kuriose jūsų bendrovė atlieka savo veiklą.
- Suprasti pagrindinius konkurencijos įstatymų reikalavimus, potvarkius ir įsakus, kurie yra taikomi jūsų veiklai.
- Nesiūlyti ir nepasirašyti jokių sutarčių arba susitarimų – išreikštų arba tariamų, formalių ar neformalių, raštiškų ar žodinių – su jokių konkurentu pagal konkurencijos tarp Bendrovės ir jūsų įmonės, ir konkurento aspektus dėl pardavimų trečiosioms šalims:
  - kainos
  - pardavimo sąlygos
  - išlaidos
  - pelnas arba pelno skirtumas
- produktų arba paslaugų pasiūlymai
- produkcijos arba pardavimų apimtis
- produkcijos mastas
- rinkos dalis
- sprendimas nustatyti kainą ar ne
- klientų arba tiekėjų skirstymas arba atranka
- pardavimų teritorijos
- platinimo metodai.
- Net jei yra atitinkamos priežastys bendravimui tarp bendrovių (tokios kaip kliento arba tiekėjo reikalai, atsiradę dėl galimos jungtinės įmonės), susitikimai ir diskusijos tarp konkurentų sukelia galimą teisinį pavojų. Venkite netinkamų sutarčių arba susitarimų minimaliai bendraudami su konkurentais ir įsitikindami, kad yra teisėta verslo priežastis visiems tokiems bendravimams. Pasitarkite su savo verslo teisiniu patarėju dėl priemonių, kurių turėtumėte imtis, kad sumažintumėte iki minimumo galimus teisinius pavojus, kuriuos gali sukelti bendravimas su konkurentais.
- Nesiūlykite ir nesudarykite jokių sutarčių ar susitarimų su klientais, kurie riboja kainą, už kurią klientas gali perparduoti arba išnuomoti bet kokį Bendrovės produktą arba paslaugą.

5. KLIENTŲ SATISFAKCIJA

Bendrovės nuolatinė sėkmė priklauso nuo jos sugebėjimo mobilizuoti visus savo ar jos atstovų gebėjimus klientų naudai.

Didėja kliento poreikių patenkinimo, kokybiškų paslaugų, išsamios informacijos, patikimų įsipareigojimų, lengvo priėjimo ir lankstumo reikšmė.

Blogas atstovo paslaugų suteikimas klientui daro įtaką Bendrovės reputacijai ir tiems darbuotojams, kurie sunkiai dirba, kad klientams suteiktų puikias paslaugas.

Reikalavimai

- Suprasti savo klientų poreikius produktams ir paslaugoms ir reaguoti į tuos kliento poreikius iki, po ir kiekvieno pardavimų sandorio metu.
- Protingai įsipareigoti klientams – tai parodo Bendrovės tikrą sugebėjimą dėti visas pastangas vykdant tuos įsipareigojimus.
- Bendrauti greitai, atvirai ir iniciatyviai su klientais dėl informacijos, kuri galėtų turėti įtakos Bendrovės atstovo gebėjimui vykdyti savo įsipareigojimus.

6. SVEIKATA, SAUGUMAS IR APLINKOS APSAUGA

Bendrovė yra įsipareigojusi pasiekti aukščiausią lygį aplinkos, sveikatos ir saugumo srityje. Tai yra valdybos ir visas funkcijas atliekančių darbuotojų bei Bendrovės atstovų atsakomybė.

Reikalavimai

- Laikytis taikomų aplinkos, sveikatos ir saugumo įstatymų ir reglamentų.
- Imtis atitinkamų priemonių, kad būtų apsaugota nuo sužeidimų ir ligų darbo vietoje, ir suteikti savo darbuotojams saugią ir sveiką darbinę aplinką. Stenkitės vengti pramoninės praktikos, reglamentuojančių reikalavimų ir socialinių rūpybos standartų.
- Iki įmanomo lygio sumažinkite toksinių ir nuodingų medžiagų naudojimą ir išleidimą.

7. INTERESŲ KONFLIKTŲ IŠVENGIMAS

Bendrovė pripažįsta ir gerbia atstovų ir jų darbuotojų teisę dalyvauti finansinėje, prekybos ir kitoje veikloje už jų atstovavimo bendrovę ribų. Tačiau ta veikla turi būti leistina įstatymo ir neturi prieštarauti Bendrovės atstovų įsipareigojimams. Atstovai negali piktnaudžiauti Bendrovės ištekliais arba įtaka, arba diskredituoti Bendrovės gerą vardą ir reputaciją.

8. APSAUGA NUO PINIGŲ PLOVIMO

Daugiau nei 100 šalių turi įstatymus dėl pinigų plovimo, kurie draudžia kriminalinės veiklos svarstymą ir vykdymą. Bendrovė yra įsipareigojusi pilnai laikytis visų taikomų pinigų plovimo įstatymų visame pasaulyje.

Bendrovė imsis verslo reikalų tik su garbingais klientais, kurie susiję su teisėta finansine veikla ir, kurių fondai yra kilę iš įstatymu pagrįstų šaltinių.

Bendrovė sąžiningai moka visus mokesčius ir užtikrina skaidrius finansus.

Reikalavimai

- Laikytis visų taikomų įstatymų, kurie draudžia pinigų plovimą ir reikalauja pranešimo apie grynųjų pinigų arba kitus įtartinus sandorius. Supraskite, kaip abu įstatymų tipai yra taikomi jūsų veiklai.

Saugokitės, kad:

- Klientas, agentas arba pasiūlytas jungtinis partneris neprieštarautų pateikti pilną informaciją, kad nepateiktų nepakankamos, netikros arba įtartinos informacijos, arba kad nevengtų užrašymo ir įrašų laikymo reikalavimų;

- Apmokėjimai naudojant piniginius vienetus, kurie neatitinka finansinės veiklos, nebūtų pripažinti kaip ryšys su klientu arba, kad nebūtų pripažinti pinigų plovimo mechanizmais;

- Paskolos ankstyvas apmokėjimas nebūtų grynaisiais pinigais arba lygiaverčiais grynaisiais pinigais;

- Nebūtų užsakymų ar pirkimų, kurie būtų neįprasti ar nesuderinami su kliento prekyba arba verslu;

- Nebūtų neįprastai sudėtingų susitarimo struktūrų, apmokėjimo būdų, kurie neparodytų jokio tikro verslo tikslo, arba neįprastai palankių apmokėjimo sąlygų;

- Nebūtų neįprastų pervedimų iš arba į užsienio šalis, kurios yra nesusiję su sandoriu;

- Nebūtų sandorių, apimančių vietas, kurios buvo įvardintos kaip mokesčių mokėtojų prieglaudos arba vietas, kurios žinomos dėl pinigų plovimo veiklos;

- Sandorių struktūra neapeitų įrašų saugojimo arba ataskaitų reikalavimų (pavyzdžiui, daugiopie sandoriai neapimantys praneštinų pradinių sumų);

- Nebūtų laidinio perdavimo veiklos, kuri nederėtų su kliento prekybos veikla, arba kuri pradėta ar užbaigta su sandoriu nesusijusiomis šalimis;

- Nebūtų prašymų pervesti pinigus arba grąžinti užstatus trečiajai šaliai arba į nežinomą sąskaitą.

9. BENDROVĖS ELGESIO NORMŲ TAIKYMAS

Šios Bendrovės elgesio politikos normos taikomos visiems įmonės darbuotojams.

Su šiomis nuostatomis darbuotojai yra supažindinami priėmimo į darbą metu.

Kiekvienas darbuotojas privalo laikytis šių Bendrovės elgesio politikos normų.

Bendrovė siekia, kad šių elgesio politikos normų laikytųsi ir visi jos partneriai: gamintojai, tiekėjai, logistikos kompanijos, draudimo bendrovės bei kiti paslaugų tiekėjai, o taip pat partneriai jungtinės veiklos projektuose bei subrangovai.

Bendrovė išpareigoja išnagrinėti bet kokią informaciją, gautą iš darbuotojų ar išorės partnerių apie Bendrovės elgesio politikos pažeidimus. Darbuotojams, pranešusiems apie Bendrovės elgesio politikos nukrypimus, negali būti taikomos jokios sankcijos (atleidimas, atlyginimo mažinimas, kitoks susidorojimas).

Patvirtinta 2008 01 02 dieną
Direktorius: Saulius Gandrimas